

**JEDNOTA HUDEBNÍHO DIVADLA
VÝROČNÍ ZPRÁVA**

2013

Obsah

Jednota hudebního divadla – personálie

Hlavní činnost v roce 2013

Burza mladých zpěváků, koncerty účastníků

Opera 2013, 11. ročník Festivalu hudebního divadla

Zpráva o hospodaření v roce 2013

JEDNOTA HUDEBNÍHO DIVADLA

Jednota hudebního divadla je občanským sdružením, registrovaným u MV ČR dne 10. 5. 1990 pod č. VSP/1-190/90-R.

Nejvyšším orgánem JHD je kongres, mezi jednotlivými zasedáními Kongresu je nejvyšším orgánem Výbor.

Výbor JHD pracoval ve složení:

- Zbyněk Brabec
- Lubomír Havlák
- Helena Havlíková
- Josef Herman
- Jiří Horký
- Radmila Hrdinová
- Rudolf Leška
- Lenka Šaldová
- Jiří Šesták

HLAVNÍ ČINNOST V ROCE 2013

Jednota hudebního divadla pravidelně pořádá akce, které propagují nejlepší výsledky hudebního divadla (**festival Opera**) a snaží se zasazovat o rozvoj současného hudebního školství a podporu mladých talentů (**Burza mladých zpěváků**).

Několik členů výboru JHD se aktivně – reflexí operního divadla v celé ČR – podílí na tvorbě uměleckých kritérií a jejich prosazování v praxi.

Jednota hudebního divadla dále participuje na festivalu **Rakovník bratří Burianů** a na cyklu večerů s názvem **Legendy opery U Valšů**, věnovaných emeritním operním pěvcům – setkání připravuje Lubomír Havlák a moderuje Radmila Hrdinová.

Burza mladých zpěváků

Burza mladých zpěváků má již více jak dvacetiletou tradici a každoročně poskytuje příležitost studentům a absolventům uměleckých škol předzpívat zástupcům divadel, uměleckých agentur i kritické a teoretické obci. Pravidelně na Burzu přijíždí předzpívat několik desítek interpretů, převážně z České republiky a ze Slovenska, ale jednotlivě i z dalších zemí. Předzpívání se již tradičně koná na jevišti Státní opery Praha, tedy v prostoru, kde si interpreti velmi regulérně mohou vyzkoušet své možnosti.

Burza mladých zpěváků je **výraznou pomocí mladým zpěvákům při jejich prvních krocích v oblasti operního divadla** v několika směrech:

- často jim zprostředkovává vůbec první kontakt s budoucími zaměstnavateli (pokaždé dojde k několika konkrétním nabídkám hostování či přímo angažmá)
- mohou na místě konzultovat svůj výkon s významnými pedagogy
- Jednota hudebního divadla ve spolupráci s Agenturou Havlák pořádá pro vybrané účastníky koncertní turné

Ve Státní opeře Praha dne 8. dubna 2013 předzpívalo 38 interpretů.

Pro vybrané účastníky zajistila Jednota hudebního divadla koncerty operních árií s doprovodem klavíru v Divadle U Valšů, na Zámku Sychrov, v Divadle Oskara Nedbala v Táboře, v Městském divadle v Jablonci nad Nisou, s orchestrem v Severočeském divadle Ústí nad Labem.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

Ve dnech 3. ledna – 3. února 2013 se v Praze uskutečnil jedenáctý ročník festivalu OPERA.

Na scénách Národního divadla se představilo třináct operních souborů, odehrálo se celkem patnáct festivalových představení. Původně pro nemoc zrušené představení Národního divadla Brna se konalo v Českém muzeu hudby 21. dubna 2013 jako epilog festivalu.

Festival, jehož hlavním pořadatelem je Jednota hudebního divadla, se v této podobě a v tomto rozsahu mohl opět uskutečnit jen díky společnému úsilí a zájmu všech zúčastněných divadel, díky vstřícnosti Národního divadla a díky výrazné finanční podpoře Hlavního města Prahy a Ministerstva kultury České republiky.

Záštitu nad festivalem převzala:

Livia Klausová, manželka prezidenta republiky

Čestný festivalový výbor:

Soňa Červená, Libuše Domanínská, Ludmila Dvořáková, Dagmar Pecková, Ilja Hurník, Jan Klusák, Jiří Kout, Richard Novák, David Pountney

Partneři festivalu:

Květiny Viki (www.kvetinyviki.cz)

Sympex Group, s.r.o. (www.sympex.cz)

Mediální partneři festivalu:

Classic FM, Český rozhlas 3 – Vltava, Divadelní noviny, Harmonie, Hudební rozhledy, Opera Plus, Týdeník Rozhlas, I-Prague.

Festivalový produkční tým

• Lenka Šaldová, ředitelka festivalu

E-mail: lenka.saldova@centrum.cz, tel.: +420 606 633 905

• Michaela Syrová, produkce

E-mail: m_syrova@centrum.cz, tel.: +420 602 212 899

PROGRAM FESTIVALU OPERA 2013:

Festival Opera je společnou akcí všech divadel. Je pouze na rozhodnutí vedení jednotlivých divadel, s jakým titulem se festivalu zúčastní.

V programu festivalu došlo ke dvěma změnám krátce po začátku předprodeje vstupenek, ale před realizací propagačních tiskovin (změna titulu, termínu a budovy v případě Severočeského divadla v Ústí nad Labem, změna termínu a budovy v případě Jihočeského divadla České Budějovice) a dále ke dvěma změnám po začátku festivalu: Divadlo F. X. Šaldy Liberec sehrálo Massenetova Dona Quichotta místo ohlášeného Weberova Čarostřelce, představení Národního divadla Brno (La Dafne) bylo původně pro nemoc zrušeno a odehráno se jako epilog festivalu 21. dubna 2013.

Čtvrtek 3. ledna 2013, 19:00, Stavovské divadlo

- MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC

Gaetano Donizetti: LUCIA DI LAMMERMOOR

Dirigent: Miloslav Oswald, režie: Martin Otava

V hlavních rolích: Olga Jelínková, Filip Tůma, Rafael Alvarez, Jiří Příbyl

Pátek 4. ledna 2013, 19:00, Stavovské divadlo

- SLEZSKÉ DIVADLO OPAVA

Georges Bizet: LOVCI PEREL

Dirigent: Damiano Binetti, režie: Zdeněk Černín

Účinkují: Agneša Vráblová, Michal Pavel Vojta, Jan Morávek, Peter Soós

Neděle 6. ledna 2013, 19:00, Stavovské divadlo

- DIVADLO J. K. TYLA PLZEŇ

Amilcare Ponchielli: LA GIOCONDA

Dirigent: Tomáš Brauner, režie: Oldřich Kříž

V hlavních rolích: Ivana Veberová, Eliška Weisssová, Ivana Šaková, Pavel Vančura, Rafael Alvarez, Richard Haan

Čtvrtek 10. ledna 2013, 19:00, Státní opera Praha

- NÁRODNÍ DIVADLO

Vladimír Franz: VÁLKA S MLOKY

Dirigent: Marko Ivanović, režie: David Drábek

V hlavních rolích: Václav Sibera, Marta Kobielska, Ivan Kusnjer, Roman Vocel

Sobota 12. ledna 2013, 19:00, Stavovské divadlo

- DIVADLO F. X. ŠALDY LIBEREC

Jules Massenet: DON QUICHOTTE

Dirigent: Martin Doubravský, režie: Linda Keprtová

V hlavních rolích: Jana Wallingerová, Jiří Příbyl, Anatolij Orel

Odehráno místo původně plánovaného titulu (Carl Maria von Weber: Čarostřelec).

Neděle 13. ledna 2013, 15:00 a 19:00, Divadlo Kolowrat

- ENSEMBLE DAMIAN

Tomáš Hanzlík: VODA A VZDUCH

Režie: Tomáš Hanzlík

Účinkovali: Martin Ptáček, Markéta Večeřová, Anna Jelínková, Pavel Maška

Pondělí 14. ledna 2013, 19:00, Národní divadlo

- NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ OSTRAVA

Alfredo Catalani: LA WALLY

Dirigent: Robert Jindra, režie: Václav Klemens

V hlavních rolích: Eva Urbanová, Agnieszka Bochenek-Osiecka, Martin Gurbaľ, Gianluca Zampieri, Svatopluk Sem

Úterý 15. ledna 2013, 19:00, Stavovské divadlo

- SEVEROČESKÉ DIVADLO ÚSTÍ NAD LABEM

Giuseppe Verdi: NABUCCO

Dirigent: Milan Kaňák, režie: Martin Dubovic

V hlavních rolích: Nikolaj Někrasov, Jaroslav Kovacs, Serguei Nikitine, Valeria Vaygant, Barbora Kadlíčková

Neděle 20. ledna 2013, 19:00, Národní divadlo

- JIHOČESKÉ DIVADLO ČESKÉ BUDĚJOVICE

Giuseppe Verdi: RIGOLETTO

Dirigent: Mario De Rose, režie: Jana Kališová

V hlavních rolích: Jana Šrejma Kačírková, Alexandr Beň, Kisun Kim, Jevhen Šokalo, Šárka Hrbáčková

~~Pondělí 21. ledna 2013, 19:00, České muzeum hudby~~

- NÁRODNÍ DIVADLO BRNO

Tomáš Hanzlík – Vít Zouhar: LA DAFNE

Dirigent: Ondrej Olos, režie: Rocc

Účinkovali: Andrea Široká, Petr Levíček, Stefan Kunath, Jana Wallingerová, David Nykl, Sergej Sanža
Představení bylo v původním termínu zrušeno, nahrazeno 21. dubna 2013.

Sobota 26. ledna 2013, 19:00, Divadlo Kolowrat

- VCHOD (VÝZKUMNÉ CENTRUM HUDEBNÍHO / OPERNÍHO DIVADLA), JAMU

Gioachino Rossini: PŘÍLEŽITOST DĚLÁ ZLODĚJE

Dirigentka: Ema Mikešková, režie: Tomáš Studený

V hlavních rolích: Lucie Kašpárková, Tomáš Studený, Lukáš Hacek, Roman Hoza, Aneta Petrasová, Aleš Procházka, Marek Mokoš

Neděle 27. ledna 2013, 15:00 a 19:00, Divadlo Kolowrat

- ENSEMBLE OPERA DIVERSA

Pavel Drábek – Ondřej Kyas: MLUVÍCÍ DOBYTEK

Miloš Štědroň: PALACKÉHO TRUHLIVÝ KONEC

Dirigentka: Gabriela Tardonová, režie: Tomáš Studený

Účinkovali: Lucie Kašpárková, Jana Janků, Jakub Tuček, Roman Hoza, Zdeněk Nečas, Ondřej Kyas, Tomáš Studený, Aleš Procházka, David Vonšík, Veronika Pacíková, Michaela Jančaříková

Pondělí 28. ledna 2013, 19:00, Nová scéna

- HAMU, NOS (NETRADIČNÍ OPERNÍ STUDIO)

Bohuslav Martinů: DIVADLO ZA BRÁNOU

Dirigentka Valentina Shuklina, režie Radim Vizváry

Účinkovali: Dana Šťastná, Dominika Kopecká, Zdeňka Erlebachová, Otakar Souček, Štěpán Eliáš, Jan Petráček, Ivo Michl, Irena Kristeková, Anna Kukuczková, Václav Procházka, Martin Talaga, Irina Andreeva

Neděle 3. února 2013, 19:00, Stavovské divadlo

- NÁRODNÍ DIVADLO

Christoph Willibald Gluck: ORFEUS A EURYDIKA

Dirigent Jan Latham-Koenig, režie Hartmut Schörghofer

Účinkovali: Jiří Hájek, Marie Fajtová, Hana Jonášová

DOPROVODNÉ AKCE:

Jedním z cílů festivalu je vytvořit prostor pro setkávání, i proto měli zástupci divadel a inscenátoři před každým představením možnost pohovořit k publiku a v rámci festivalu se odehrály dvě besedy.

Půl hodiny před každým představením se ve foyeru příslušného divadla uskutečnilo **úvodní slovo k inscenaci, uváděnému dílu, hostujícímu souboru**. K divákům promluvili ředitelé Josef Podstata (Olomouc), Jiří Šesták (České Budějovice), Jindřich Pasker (Opava) a Martin Otava (Liberec), šéfové opery Miloslav Oswald (Olomouc), Jana Andělová Pletichová (Opava), Ilja Šmíd (Plzeň), Martin Doubravský (Liberec), Robert Jindra (Ostrava), Milan Kaňák (Ústí nad Labem) a Mario De Rose (České Budějovice), dramaturgové Zbyněk Brabec (Plzeň) a Ondřej Hučín (Národní divadlo), režiséři Linda Keprtová, Tomáš Studený, Marek Mokoš a Radim Vizváry, skladatelé Tomáš Hanzlík a Ondřej Kyas, dirigentka Valentina Shuklina a zpěvák Martin Ptáček.

Ve zkušebně Provozní budovy Národního divadla se uskutečnila dvě setkání s inspirativními osobnostmi českého operního divadla:

Jak se žije divadelním ředitelům na oblasti: povídání s Martinem Otavou a Jiřím Šestákem.

Moderovala Radmila Hrdinová. Sobota 12. ledna, 16.00, Provozní budova Národního divadla.

Setkání s Marko Ivanovičem – povídání s hudebním skladatelem a dirigentem. Moderoval Josef Herman. Neděle 20. ledna, 16:00, Provozní budova Národního divadla.

Setkání s Marko Ivanovičem nahradilo avizované setkání s hudebním skladatelem Vladimírem Franzem – vzhledem k vypětí a povinnostem spojeným s jeho kandidaturou na prezidenta ČR se ukázalo setkání v lednu jako nereálné.

FESTIVALOVÉ PUBLIKUM

Festival nadále vychází vstříc tradičnímu opernímu publiku cenami, které jsou nižší, nežli je běžné na pražských operních scénách (ceny vstupenek se pohybovaly od 50 do 660 Kč), 30% slevou pro studenty, seniory a především věrné festivalové diváky: Jednota hudebního divadla ve spolupráci s Národním divadlem opět připravila speciální festivalovou nabídku - 30% slevu při zakoupení vstupenek na čtyři a více představení mimopražských souborů na scénách Národního divadla. Cenová politika celkově vychází především z cíle festivalu nabídnout pohled na celek operního divadla u nás, nižší vstupné a slevy tak mají inspirovat diváky k návštěvě vícero festivalových představení.

Na návštěvnosti se zásadně neprojevil méně vhodný termín (úplný začátek roku), nicméně především z hlediska termínů udělování dotací se jeví dobré vrátit se k obvyklému termínu: přelom února a března.

O stálém zájmu diváků svědčí přehled návštěvnosti představení 11. ročníku festivalu – uvádíme vždy návštěvnost v procentech a počty obsazených míst.

Přehled návštěvnosti představení 11. ročníku Festivalu hudebního divadla Opera 2013:

Lucia di Lammermoor (Moravské divadlo Olomouc)	76% (499 míst)
Lovci perel (Slezské divadlo Opava)	98% (647 míst)
La Gioconda (Divadlo J. K. Tyla Plzeň)	80% (530 míst)
Válka s mloky (Národní divadlo)	81% (847 míst)
Don Quichotte (Divadlo F. X. Šaldy Liberec)	83% (550 míst)
Voda a vzduch (Ensemble Damian, 2x)	91% (146 míst)
La Wally (Národní divadlo moravskoslezské Ostrava)	83% (828 míst)
Nabucco (Severočeské divadlo Ústí nad Labem)	93% (610 míst)
Rigoletto (Jihočeské divadlo České Budějovice)	70% (693 míst)
Příležitost dělá zloděje (VCHOD / JAMU)	100% (80 míst)
Palackého truchlivý konec, Mluvící dobytek (Ensemble Opera, 2x)	83% (132 míst)
Divadlo za bránou (HAMU / NOS)	92% (365 míst)
Orfeus a Eurydika (Národní divadlo)	92% (601 míst)

Průměrná návštěvnost 11. ročníku Festivalu hudebního divadla Opera 2013 je tedy 86%, celkem festivaloví diváci obsadili v termínech 3. ledna až 3. února 6528 sedadel. K tomu možno připočítat dalších 140 míst v Českém muzeu hudby (dubnové představení La Dafne).

Pozn.: většinu tvoří platící diváci, na představení ve Stavovském a Národním divadle je pro účinkující divadla a hosty festivalu vyčleněno průměrně 170 – 190 volných či výrazně zlevněných vstupenek.

PROPAGACE FESTIVALU - OHLASY

Propagace 11. ročníku vycházela ze strategie prověřené v minulých ročnících: směřovala opět jednak k tradičnímu opernímu publiku, jednak byla snaha o festivalu informovat i širší veřejnost.

O 11. ročníku festivalu informovaly všechny domácí deníky – před jeho začátkem i v průběhu, pravidelně byl reflektován na portálu OperaPlus. Po skončení festivalu se shrnující texty objevily jak v denících, tak především v odborných médiích (Harmonie, Hudební rozhledy, Divadelní noviny, Hudobný život, relace v Českém rozhlase ad.). Při příležitosti předávání cen v jednotlivých divadlech znovu o festivalu referovala regionální média, na OperaPlus byla zveřejněna fotoreportáž z předávání cen.

FESTIVALOVÁ CENA „LIBUŠKA“:

Festival pravidelně upozorňuje na to, co se v domácím operním divadle obzvláště vydařilo. I letos byly výjimečné festivalové výkony oceněny čestnými cenami festivalu, tzv. **Libuškami**:

Cenu kritiků za nejlepší inscenaci získalo Divadlo F. X. Šaldy Liberec za inscenaci opery Julese Masseneta **Don Quichotte**. Cenu udělila porota ve složení Věra Drápelová, Josef Herman, Radmila Hrdinová, Olga Janáčková a Ivan Žáček.

Do užšího výběru se dostaly následující inscenace: *Rigoletto* v provedení Jihočeského divadla České Budějovice, *Orfeus a Eurydika* v provedení pražského Národního divadla, *Voda a vzduch* v provedení Ensemble Damian a *Palackého truchlivý konec / Mluvíci dobytek* v provedení Ensemble Opera Diversa.

Cenu diváků za nejlepší inscenaci získalo Jihočeské divadlo České Budějovice za inscenaci opery Giuseppe Verdiho **Rigoletto**. Diváci o ceně rozhodují prostřednictvím ankety: na jednotlivých představeních měli možnost vyjádřit míru své spokojenosti na stupnici od jedné (nejhorší) do pěti (nejlepší). Průměrně hlasovalo 100 diváků.

Rigoletto se stal divácky nejúspěšnější inscenací s průměrem 4,84; následovala Catalaního *La Wally* v nastudování Národního divadla moravskoslezského Ostrava (průměr 4,63), Donizettiho *Lucia di Lammermoor* v nastudování Moravského divadla Olomouc (průměr 4,338), Bizetovi *Lovci perel* v nastudování Slezského divadla Opava (průměr 4,336) a Massenetův *Don Quichotte* v nastudování Divadla F. X. Šaldy Liberec (průměr 4,331).

Cenu za mimořádnou interpretaci role získala **Jana Šrejma Kačírková** za interpretaci Gildy ve Verdiho opeře **Rigoletto** v nastudování Jihočeského divadla České Budějovice. Cenu udělila porota emeritních sólistů Národního divadla ve složení Eva Děpoltová, Zora Jehličková, Libuše Márová, Brigita Šulcová a Leo Marian Vodička.

Nominovány dále byly Olga Jelínková za roli Lucie di Lammermoor (Gaetano Donizetti: *Lucia di Lammermoor*, Moravské divadlo Olomouc) a Ivana Veberová za roli Giocondy (Amilcare Ponchielli: *La Gioconda*, Divadlo J. K. Tyla Plzeň)

Cenu ředitelky festivalu (volná kategorie) získal Ensemble Damian v čele s Tomášem Hanzlíkem za inscenaci opery **Voda a vzduch**.

Cenu Výboru Jednoty hudebního divadla za významný počin v oblasti hudebního divadla:

Výbor JHD ve složení *Zbyněk Brabec, Lubomír Havlák, Helena Havlíková, Josef Herman, Jiří Horký, Radmila Hrdinová, Rudolf Leška, Lenka Šaldová a Jiří Šesták* udělil cenu **Vítu Dvořákovi za založení a provozování informačního portálu o opeře, baletu a vážné hudbě OperaPlus**. Podle členů výboru Opera Plus zásadním způsobem přispěla k informování o tuzemském i světovém operním divadle, zároveň se stala místem diskusí o širokém spektru operních záležitostí, o věcech uměleckých i mimouměleckých. Opera Plus se stala přirozeným centrem zdejšího operního života.

Současnou Libušku pro festival Opera na samém sklonku života navrhl významný sklářský výtvarník Václav Hanuš (1924 - 2009), vyrobila ji PRECIOSA ORNELA, a.s., ve sklárně v Desné.

Skleněné artefakty byly slavnostně předány na jevištích oceněných divadel: 30. března v Liberci, 24. dubna v Olomouci (Ensemble Damian) a 29. dubna v Českých Budějovicích, cena Výboru JHD byla předána 21. dubna v Českém muzeu hudby před představením La Dafne.

Opera 2013 – závěrečné vyúčtování

I. Náklady:

Cestovní náhrady a honoráře divadla - z toho cestovní náhrady (doprava a diety) divadla 644.580,50 Kč - z toho ubytování divadla (Ostrava, Opava, Olomouc) 36.270 Kč - z toho cestovní náhrady JHD 145.623 Kč - z toho honoráře divadla 240.000 Kč	1.066.473,50
Pronájem včetně služeb	710.826,00
Propagace (grafika, tištěné propagační materiály, inzerce v kulturních přehledech, reklamní kampaň v médiích a v dopravních prostředcích)	875.498,00
Organizační zajištění festivalu	391.000,00
Poštovné, telefony, kancelářské potřeby	28.185,00
Poplatky zastupujícím agenturám	47.261,44
Různé (květiny, ceny, pronájem a ladění varhanního pozitivu, překlady, finanční poradenství ad.)	227.883,50
Náklady celkem	3.347.127,44

II. Příjmy:

Tržby	996.208
MK ČR	850.000
Hlavní město Praha	1.500.000
Příjmy celkem	3.346.208,00

III. Bilance:

Příjmy celkem	3.346.208,00
Náklady celkem	3.347.127,44
	-919,44

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ 2013

Příjmy v roce 2013 celkem: 3.218.524,09 Kč

Výdaje v roce 2013 celkem: 3.159.969,44 Kč

Stav účtu k 31. 12. 2012: 5.851,32 Kč

Stav účtu k 31. 12. 2013: 64.405,97 Kč

Komentář: údaje za kalendářní rok jsou zkrácené především proto, že festival Opera je bienále, část plateb předchází roku, kdy se festival koná, zatímco většina dotací přichází až v roce konání.

Členské příspěvky zaúčtované v roce 2013: 250 Kč

(většina členů zaplatila příspěvek na roku 2013 už v roce 2012)

Agenda JHD – výdaje:

Honorář 1.000,00 Kč (včetně daně)

Webová stránka – hosting 1.512,50 Kč

Správní poplatek / pokuta 3.000,00 Kč

Burza mladých zpěváků 2013 – příjmy / výdaje

Příjmy (poplatky od účastníků): 19.600 Kč

Výdaje: 14.000 Kč (z toho daň 2.100 Kč)

Kromě toho odvedena daň z dohod o provedení práce za rok 2012 (2775 Kč)

Ostatní výdaje a příjmy se týkají festivalu Opera, samostatné kompletní vyúčtování viz výše.